

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XIV. Fortitudo Animi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

§. III.

Forma trahit, vincit.

Et ecce unus de filiis Israel intravit ad scortum &c. Num. 25. 6. Forma vincit armatos, ferrum pulchritudo captivat: vincuntur specie, qui non vincuntur præliò. Origenes hom. 20. hic.

Cum sponsus miram amatæ suæ pulchritudinem descripsisset: *pulchra es amica mea, suavis, & decora, sicut Jerusalem.* Cant. 6. 3. præter omnem repente expectationem subjungit: *terribilis ut castrorum acies ordinata.*

§. IV.

Forma exterior, & interior.

Rebecca puella decora nimis, virgò, pulcherrima. Gen. 24. 16. Bis dicitur pulchra: ut ostendatur, quòd pulchritudo exterior multum ab interiori puritate dependebat: ac proinde dicitur pulchra in exteriori facie, quoties virgo, & pura, in interiori. S. Chrysostomus t. 6. ferm. quales ducendæ uxores: quid mihi narres pulchritudinem corporis? dicas insignem ejus pudicitiam, dicas animi pulchritudinem. Sylveira in act. 7.

Ecce tu pulchra es &c. Cant. 1. 14. Duplici laude celebrat sponse pulchritudinem; ut non modò extrinsecus eam formosam esse ostendat; verum & intrinsecus decoram. Philo Carpath. hic. V. Beda hic intelligit geminam pulchritudinem operis, & intentionis. hic

Joseph pulchritudine animæ pulchritudinem corporis occultabat: stellæ cuidam formositate corporis; angelis autem venustate animæ, conferebat. S. Chrysost. ferm. de Joseph.

Idem vocat exteriorem pulchritudinem, ancillam; interiorem verò ejus dominam. hom. ad Eutropium, & illud ps. altitè regina.

De formoso, & pretiosè vestito, sed stupidò, dixit ad adstantes Carol. V. Imp. est pulchra statua; sed sine animâ; myrothecium sine balsamò; lyplanotheca sine reliquijs. Schönleben D. 10. Pent. Disc. 12.

§. V.

Forma adscititia, & Miscellanea.

Que non quaesivit muliebrem cultum. Esth. 2. 15. Actum de Esther est! nam puellæ reliquæ, quibuscum de occupando regis corde, pigmenta, & ornamenta petière; se principi gratias fore ornatu confisæ. Et tamen pigmentatæ sunt; delecta verò præ cæteris Esther, ipsâ gravior negligentia. Oliva l. 5. Strom. hic.

Oculos habemus ad videndum, aures ad audiendum, nares ad olfatiendum &c. Barbæ quis usus? nisi sola pulchritudo? Quare Deus barbam creavit in homine? speciem video; usum non quæro. S. Augustin. l. 6. diversis.

Quod nascitur, opus Dei est: ergo, quod fingitur, diaboli negotium est. Divino operi Sathanæ ingenia superducere, quàm scelestum est. Tertullianus l. de cultu scem.

Nè exuvias alieni capitis, forsitan immundi, forsân nocentis, & gehennæ destinati; sancto, ac Christiano capiti suppare. Id. ib.

Projiciamus ornamenta terrena, si cœlestia optamus. -- Vestite vos sericò prohibitatis, byssinò sanctitatis, purpurâ pudicitia. Taliter pigmentatæ Deum habebitis amatorem. Id. ib. Vide plura in Interprete Tertulliani B. Rhenano erudita valde de habitu luxuria.

Quemadmodum cui impositum est cataplasma, & cui inuncti sunt oculi; vel ipsò aspectu præbet morbi suspensionem; ita fuci, tincturae, & colores illiti, animam intrinsecus agrotare significant. Clemens Alex. pædag. l. 3. c. 1.

TITULUS XIV.

FORTITUDO ANIMI.

§. I.

Symbola.

Flat firmamentum. Gen. 1. 6. Firmamentum est firmitas animæ in Deo, & cœlis, defixæ; quæ constanter sustinet aquas superas, id est, prosperitates; & inferas adverforum. Corn. hic. Sit nobis fortitudo quasi dies quintus, per quam hujus maris magni procillas toleremus; ac pisces spirituales Deo operante effecti vitam nostrâ inter undas servemus. Alredus Abb.

Rasit, dimidiam partem barba. 2. Reg. 10. 4. Hanon est diabolus; qui subinde bene facere volentibus barbam radit, id est, fortitudinem adimit: barba enim virilitatis, & fortitudinis, est Symbolum. Corn. hic.

Inter omnes viros fortes David Banajas maxime laudatur, *qui interfecit leonem in diebus juvenis.* 2. Reg. 23. 20. Magna gloria, occidere Leonem; sed major tempore hyemis, id est, desolationum &c. Incert. Auth.

Accincti, & Succincti, dicuntur robusti, Abac. 3. 16. Prov. 31. 17. Job. 38. 3. Psal. 17. 33. Psal. 92. 1. Unde cingulum, tanquam symbolum fortitudinis, Marti sacrari consuevit, teste Homerò Iliade 13. Romanorum lex erat, ut milites semper cincti essent. Alexander ab Alex. l. 1. gen. d. c. 20. disincti malè audiebant. Et ob id Octavius Augustus, auctore Tranquillò in ejus vita, cum militem ignavum acerrimè punire vellet, disinctum per medias acies ire jubebat. Mendoza in 1. Reg. 1.

In manu eius trulla camentarij. Amos 7. 7. Symmachus, Syrus, & Sept., pro trulla vertunt *adamantem*. S. Hieronymus hic. Adamas sui nominis lapis est, quem nos indomitum possumus appellare; eò quòd 1. nulli cedat materia, nè ferro quidem: nam, si ponatur super incudem, & gravi ictu feriat mallei; antea incus, & malleus, accipiet vulnus, quam adamas conteratur. 2. Cum ignis omnia domet, & universa metalla consumat, reddit adamantem duriorē. 3. nullā limā imminui potest; sed è contrario limam terit. Corn. hic.

Summus Pontifex in pectore gestat Crucem adamantinam, etiam dum celebrat: quia summa in eo requiritur tum patientia, tum fortitudo; in tuenda fide contra hæreticos. Cornelius in c. 3. Ezech.

Adamantis virtutem invictam, & contemptricem duarum violentissimæ naturæ rerum, ferri, & ignis, docet Plinius l. 37. c. 4.

Videat: *Equanimitas. Difficultas. Magnanimitas. Virtutes Cardinales.*

S. II.

Fortitudo in vincendis difficultatibus. Miscellanea.

Spiritus Domini induit Gedeon. Judic. 6. 34. Chald. *Spiritus fortitudinis, qui à Domino proficitur, induit Gedeonem.*

Hic spiritus instar vestis erat, à frigore metus protegens. Jonghen Exh. 7.

Exultavit ut gigas. Pf. 18. 7. Hier. de fortis. S. Cyprianus in c. 1. Hic est familiare Scripturæ gigantes appellare eos, qui sunt robustissimi. Significat gigantis appellatio hominem illum, qui summum spiritualis fortitudinis fastigium sit adeptus. Procopius.

En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israel. Cant. 3. 7. Variab. *sexaginta heries ex heroibus Israel.* Syr. gigantes.

Terribilis ut castrorum acies ordinata. Cant. 6. 3. Fortitudo Ecclesie, ac animæ piæ, oritur ex ejus pulchritudine: ideo enim terribilis est hostibus, quia decora est sicut Jerusalem; id est, sicut visio pacis. Cornelius hic.

Super hoc laudabit se populus fortis. II. 25. 3. Sanctorum scilicet, & electorum; qui fortiter se, suisque cupiditates, Mundi illecebras, & dæmonis tentationes, superarunt. Cornelius hic.

Christianorum virtus propria, vera fortitudo est; quæ apparuit in Apostolis, & Martyribus; & apparere continuò debet in veris Christi sequacibus. Cajetanus in Luc. 1.

Vires corporales Deus dat bestiis; animi vero fortitudo hominibus est propria; quæ consistit in adversis magnò animò perferendis. Stella p. 1. c. 32.

TITULUS XV.

FORTUNA.

Verte impios, & non erunt. Prov. 12. 7. Cajetanus: converte rotas fortunæ impiorum; ut conversâ rotâ impij, qui in culmine consistebant, deorsum volvantur in imum: & videbis eos jam non esse; utpote depressos, ac fortunis, honore, gradu; tandèmq; ipsâ vitâ privatos, & everfos.

Benedicite frigus, & æstus Domino; benedicite noctes, & dies Domino; benedicite lux, & tenebra Domino. Dan. 3. 66. &c. Cur, ad communes Deo laudes concinendas, advocantur res tam pugnantēs, & mutuo infestæ, quàm sunt calor, & frigus; nox, & dies; lumen, & tenebræ? Causa ea fuerit, quam insinuat Clemens Alexandrinus l. 3. Strom. sicut Mundus componitur ex contrarijs, nempe ex calido, & frigido; ita etiam ex ijs, qui dant; & ex ijs, qui accipiunt. Monent Sancti pueri, ut se mutuo constanter aspiciant, obcurus & illustris; magnus, & parvus; servus, & Dominus; dives, & inops: ut neque hic desperet, neque ille præfidat; & neque opulentus immoderate extollatur animò; neque sum despondeat inops. Exemplò suò Christus hanc doctrinam

tradidit; de quo Math. 5. 1. *Ascendit in montem; & cum sedisset &c.* Et Luc. 6. 17. *descendens stetit in loco compescti.* Quid est sedere? se humiliare? Ità Augustinus, Beda, Hugo. Sedere humilitatis est. Quid autem egit Dominus, postquam in humilem campum descendit? *stetit* in pedes erectus. Et quid stare significat? constantiam. Quem ergo benevolentior fortuna in prosperitatis montem educit, ut stet; sedeat meminere, quòd humiliari possit. Quem verò infelicitas in calamitatum vallum abiecit, in pedes se erigere, & stare debet. Didacus Niss. in Phoen. Græc. c. 4. In felicitatis monte nè avertas oculos à valle miseriæ, & in ima ærumnarum valle nè despera ascensum in altum. Id. ib.

Romani, quæ res maximas, & præclarè gestas, Fortunæ attribuunt, & eam esse deam maximam existimant; posuerunt eam in sterquilinò dignum deæ templum secessum tribuentes. Clemens Alex. or. ad Græcos.

Vide tit: Providentia Dei.
Prosperitas.

